

LÁZEŇSKÝ OBĚŽNÍK

PŘI PŘÍLEŽITOSTI ZAHÁJENÍ 14. LITOMYŠLSKÉ LÁZEŇSKÉ SEZÓNY 2025 • ZDARMA •

MAGDALENA JE JEN JEDNA

Dost bylo různic a zmatků, oslavme nyní lázní našich matku!

VÁŽENÍ LÁZEŇŠTÍ HOSTÉ, VÍTEJTE V LÁZNÍCH DUCHA!

Velké a slavné výročí naše dny zdobí. Dvě stě čtyřicet let – no není to věk snový? Bude i náš odkaz žít tak dlouho jako tato žena? Jak nedostupná je Rettigová Magdalena! Po celé věky české i moravské dcerky vařily dle naší influencerky. Šla tvrdě za svým, neznala bázeň. Věděla totiž, že „lidem stále více chutná dobrý oběd nežli pěkná báseň“. Svou poezii tedy skryla ve stovky receptů, které upravila. A vymyslela i to názvosloví, kterému do dnes mnozí kuchaři hoví. Jak mazané

– obrozovat národ skrze krmi! Málokdo s prázdným žaludkem i ducha svého krmi! „Zahálka je polštářem dáblovým a všech hříchů počátkem“ – tímto krédem slula. A proto na vavřínech nikdy neusnula. Desítky titulů, účel prostředky obrození svět: dramata, básně, kuchařky, dopisy i rady a k tomu 11 zplozených dětí. Byla to pilná a vášnivá žena, tahleta Dobromila Magdalena! Pramen ducha M. D. Rettigové i dalších slavných osob spjatých s Litomyšlí stále nekontrolovatelně tryská ze spár litomyšlského dláždění. Napojte svou duši. Zapomeňte zcela na prob-

lémy těla a věnujte se věcem, které dělají člověka člověkem, tedy věcem kulturním a ušlechtilým. Zúčastněte se našich ozdravných procedur!

KDO CHCE SE V LITOMYŠLI LÁZNIT, MUSÍ UMĚT TROCHU (B)LÁZNIT!

Vraťte se s námi také letos na začátek minulého století a projděte se v šatech po babičce či dědečkovi lázeňskou kolonádou. Jen díky vám přestaly být zdejší lázně vyhledávány toliko domorodci, jak psal přesně před sto jedna lety Josef Váchal v Krvavém románu, a začaly být světové!

V sobotu 26. dubna ve 14.00 proběhne na I. zámeckém nádvoří Zahájení 14. litomyšlské lázeňské sezóny. V čele průvodu, který se vydá z hory Olivetské na kolonádu, zahraje Stanley's Dixie Street Band. Na hlavním podiu na Toulouvcově náměstí se postupně vystřídají: The Crazy Flappers, Kateřina Steinerová & Her Swing Boys, Ivan Hlas Trio, Janek Ledecký a Maniac. Odpoledne bude probíhat celá řada soutěží – např. o nejkrásnější lázeňský pár, klobouk nebo kostým. Vyhlášen bude i nejkrásnější auto-moto veterán. Celou slavnost tradičně moderuje lázeňský švihák Václav Žmolík.

SOUTĚŽE

O nejkrásnější klobouk, kostým a lázeňský pár aneb nic lepšího nemůže být, než v kostýmu se vyfotit!

Jste to vy, kdo přivedli organizátory zahájení lázeňské sezóny na myšlenku uspořádat soutěž o nejkrásnější klobouk, kostým a lázeňský pár. Vaše chuť krásně (b)láznit a užívat si atmosféru první republiky. Několik z vás za tuto snahu odměníme.

A o co hrajeme?

Například o lahve vína a medoviny, poukázky na konzumaci v mnoha litomyšlských hospodách a restauracích, o volňásky na Smetanovu Litomyšl, na prohlídku zámku, regionálního muzea

či Rodného bytu Bedřicha Smetany. Vyhrát můžete i řadu překrásných a hodnotných knih, pruhované lázeňské triko či poukázky na odběr zboží v Litexu.

A co máte udělat pro výhru?

Je to prosté – navštivte do 16.00 Fototeliér H.R.G. v kavárně regionálního muzea, nechte si udělat obrázek a poté si už jen držte palce. Komise vybere v každé kategorii tři výherce. Vyhlášení a předání cen proběhne v sobotu 26. dubna od 18.00 na Toulouvcově náměstí.

Soutěž i na facebooku

O fotografie s vašimi krásnými kostýmy se chceme podělit i s těmi, kteří z jakéhokoli důvodu do Litomyšle tento víkend nedorazí. Proto vyvěsíme na facebooku Lázní ducha všechny soutěžní obrázky a do konce května vás necháme lajkovat. Muž či žena na fotografii s nejvyšším počtem lajků bude vyhlášena králem či královnou Lázní ducha 2024 a získá řadu hodnotných cen.

Magdalena Dobromila Rettigová pramatka litomyšlských lázní

Magdalena Dobromila Rettigová přišla do Litomyšle v roce 1834 po boku svého muže, českého vlastence Jana Aloise Sudiprava Rettiga. Ten zastával post prvního úředníka litomyšlského magistrátu. Dámy z vyšších kruhů se v té době scházely v tzv. Kafičkových společnostech, kde diskutovaly o životě v Litomyšli a zapojení žen do kulturního a společenského dění ve městě. Z těchto setkání, která se konala u paní purkmistrové Marie Rollerové, vzešla řada výletů do přírody, koncertů, ochotnických divadelních představení a dalších kulturně-společenských programů. Kromě toho zde však vznikla idea vytvořit lázně, a to z popudu M. D. Rettigové.

límkova restaurace, dnešní Tunel. V těchto místech se mládež z vyšších vrstev oddávala lázeňským procházkám, pila vodu z pramene a čile společensky konverzovala.

Jak ve svém pojednání píše litomyšlský historik Jan Kapusta (+2011), „ve městě se stereotypními způsoby života, naplněnými spíš náboženskými a církevními zvyklostmi a prvky, se tak přitažlivou nabídkou uplatnila další světská forma tělesného a duševního odpočinku.“ Doba se měnila, pozice uvědomělého měšťanstva sílila.

Mezi nižšími vrstvami však nová lázeňská móda příliš nerezonovala. Lázeňským procházkám mladých filosofů a dívek z měšťanských rodin se posměšně říkalo „Liebeskur“ místo „Wasserker“ a slavnostní a společenský ráz kazilo „bezohledné praní prádla“ na máchadle. Litomyšlskou lázeňskou epizodu ukončil rok 1848, kdy byl zrušen filozofický ústav a v lázeňském parku již neměl kdo korzovat. Dobu společenského rozmachu a uvolnění tak vystřídal tuhý policejní dohled nastupujícího bachovského absolutismu. Co by asi paní Magdalena říkala na to, kam její myšlenku posunuli o několik desítek let později Josef Váchal a my, jeho následovníci?

UVAŘ, POKLIĎ, POSTAREJ SE O RODINU A OBROZUJ!

Smetanova dětská scéna: Zábava je zaručena!

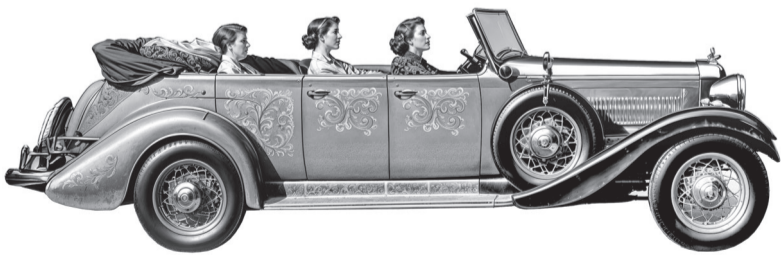
Na počest paní Dobromily zatančí v parku brzy už žáci litomyšlské ZUŠ! Pak nejmenším dětem k potěše rozjede diskošku Mitrix z Proseče. A pro každého, kdo hudbu v duši má, zahraje kapela Chytej ušima! Nepřemýšlejte nad řízkem, až budou hrát hudebníci s Dudýskem. Dorazí i personál z fary na Cirkusáckou pohádku divadla Láryfáry? To nikdo neví právě, snad přiláká jej plyšákový bazárek v trávě. Co je to za jekot a vířkot, neutek zas oslík Piškot? Pro ty, co neteší se do školy, jsou tady zábavné interaktivní úkoly. A aby byla kompletní nabídka, bude zde lehátková vyhlídka. Nežli dítě se vám ztratí, dejte si závod bez lyží na krátké trati. Těm, co ještě zbyly síly, nezbyvá, než by se unavili – a právě s tím bá-

ječně pomáhá Unavovadlo dětí, kuličková dráha!

A než přemůže vás hlad, naučte se žonglovat. Pro všechny děti, dospělé a snad i vyznavače zenu připraveno je výtečné lázeňské menu.

Výstava historických vozidel se soutěží

Veterán klub Litomyšl zve v sobotu 26. dubna od 10.00 všechny lázeňské hosty k prohlídce výstavy historických vozidel na zámeckém návrší. K vidění jsou mnohé skvosty československé i zahraniční, předválečné a válečné výroby. Každý host se může svým hlasem zúčastnit soutěže elegance historických vozidel a zvolit tak nejkrásnější automobil a nejkrásnější motocykl. Hlasovací anketní lístek si můžete vyzvednout přímo na výstavě u členů veterán klubu nebo na www.veteran-

klublitomyšl.cz. Vyplněné lístky, prosím, odevzdejte do 14.30 v lázeňském informačním stánku na Toulouvcově náměstí. Vámi zvolená nejkrásnější vozidla budou vyhlášena v 15.00 na pódiu na Toulouvcově náměstí. Všechna vozidla si můžete prohlédnout také při jejich spanilé jízdě lázeňskou kolonádou ve 13.40. Veterán klub Litomyšl přeje všem hostům krásný zážitek z otvírání čtrnácté lázeňské sezóny v Litomyšli.

V SOBOTU 26. DUBNA NAVŠTIVTE NOVÉ V MUZEU REGIONÁLNÍM, KOLEMJDoucím VKUSNĚ OZNAČENÝ

Lázně ducha Litomyšl

FOTOATELIÉR H.R.G.

PÁNŮM, DÁMÁM, RATOLESTEM

SE ÚČAST VE VELKOLEPÉ SOUTĚŽI O NEJKRÁSNEJŠÍ KLOBOUK, KOSTÝM A LÁZEŇSKÝ PÁR NABÍZÍ!

NIC LEPŠÍHO NEMŮŽE BÝTI, NEŽ V KOSTÝMU SE VYFOTIT!

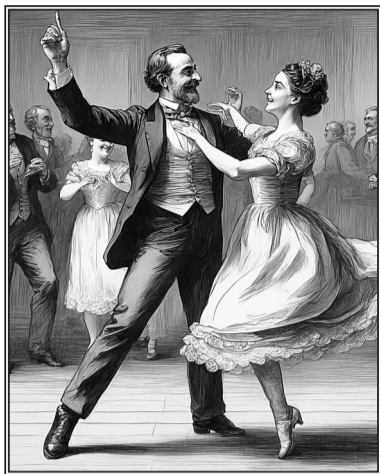
VAROVÁNÍ REDAKCE: Nečtěte v noci za větru na ležení. Opakované čtení oběžníku může způsobit zrátu rovnováhy a orientace.

Máš-li k tanci vlohu, přestaň sedět v rohu!

Letos se totiž bude tančit úplně všude! Tak pokud se ti poštěstí, vyzkoušej charleston – na Toulouvcově náměstí. S partičkou The Crazy Flappers zabraň tomu, abys zakrs!

Pak na zámecký taneční parket pozvou vás Sunny Swing Quartet. Snad nám ti borci nezboří to naše I. nádvoří! Šťěstí, že v baru tom není strop. Vyzkoušej swing i lindy hop! Tak honem vyber prachy z banky a mazej do tanečny U hubaté Anky!

Sobota 14.30 Toulouvcovo náměstí, tančí The Crazy Flappers, 14.30 – 18 Zámecká scéna na I. zámeckém nádvoří, swing, charleston i lindy hop tančí Swing Busters, začátky tanečních lekcí v 15, 16 a 17 hod.

Jak uchovat živou rybu bez vody za pomoci kořalky

Ryba bez vody může být při životě udržena i po několik dní. Namočíme buď chlebovou kůrku nebo housku v kořalce, nácpeme ji rybě do huby a ještě trochu kořalky přilijeme; pak obalíme rybu do slámy, sena nebo vlhkého plátna a dáme ji do chladu. Tak lze rybu přenášeti a převážeti na velkou dálku. Chceme-li, aby obživla, přeložíme ji do studené vody, i obživne nejdéle v šesti hodinách, někdy v půl hodině. Uchované ryby můžeme též krmit chlebem, sladem, mlátem, vařeným zrním a zabíjími žabami.

Varování redakce: Tento postup M. D. Rettigové je více než 200 let starý. Nezkoušejte jej, sice se dostanete do konfliktu se zákonem!

Proč ohrady se staví? V Litomyšli se slaví!

Proč ocitli se rytíři za ohradou? Hrozí snad jejich útěk, anebo turistům peněženky kradou? Není to tak, jak by se zdálo. Městská galerie slaví 100 let, a to není zrovna málo!

Tak k jubileu instituce přichází slavná rekonstrukce. Je to fakt, do roku 2027 bude zprovozněn domů zadní trakt! Tomu, kdo spařit chce výtvarné poklady, netřeba žádné podřadné náhrady. V dalších výstavních prostorách proběhla již rekonstrukce zdárná –

k návštěvě vás zve litomyšlská zámecká obrazárna.

A podobná karta je ve hře i u dalšího jubilanta! To Smetanův dům má letos 120. narozeniny. Opravuje se krov, kámen i kov a střecha se dostane nové krytiny.

I Kino Sokol má letos sté výročí. Však ohrady žádné, co byly by do očí. Není to tím, že stojí stranou veřejného zájmu, příčinou je, že město je tam v nájmu.

Překvap již dnes svoje druhy pokutou za cizomluvy!

V období národního obrození se kladl velký důraz na čistou podobu češtiny. Vznikala nová slova i celé systémy odborného názvosloví. Je známo, že buditelka Magdalena Dobromila Rettigová ve svých kruzích za tzv. cizomluvy, slova původem nečeská, udílela přítomným dívkám pokuty. Z pro-

středků, které tímto způsobem shromáždila, pak kupovala vlastenecké knihy, jež dále půjčovala.

Výše pokuty byla spíše symbolická, měla hodnotu jednoho vídeňského groše. Tato metoda by i tak dnes byla, především pro mladší generace, zcela likvidační...

POKUD TO NEMÁŠ ÚPLNĚ NA HÁKU, ZAJDI SE PODÍVAT DO KNIŽNÍHO HRABÁKU

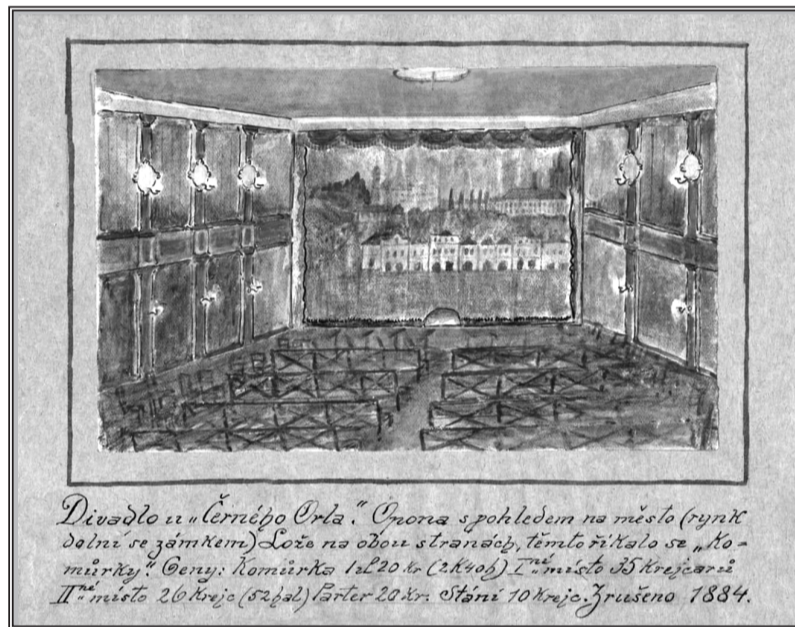

Dost bylo slibů i prázdných gest, stěhuje se k nám Slavonice Fest!

Pod názvem Litomyšl Fest se u nás bude konat ve dnech 30. července až 3. srpna filmový a hudební festival, který se doposud odehrával v jihočeských Slavonicích. Organizátoři ze společnosti Total HelpArt T.H.A. v čele s producentem Ondřejem Trojanem

a jeho ženou Barbarou slibují 75 filmových projekcí a 12 koncertů pod širým nebem. Část programu se uskuteční v sále hostince U Černého orla, který bude při této příležitosti dočasně otevřen.

Více na litomyšlfest.cz

Divadlo u „Černého Orla“. Průhled z pohledem na město (rybní dolní se zámkem) Lože na obou stranách, tímto říkalo se „komařky“. Ceny: komárka 1s 20. k. (2. k. 40s). I. místo 35 k. (2. místo 20 k. 3. místo 10 k.) 1884.

Kresba Quido Šimka zachycuje divadelní sál hostince U Černého orla v době největší slávy. Když ochotníky vyhnala z Pekla, kde našli své přechodné útočiště, výroba lihovin, rádi se vrátili do modernizovaného sálu, kde byly nově instalovány lože. Kde asi sedávala paní Rettigová?

KDYŽ TĚ BOLÍ DÁSNĚ, KONZUMUJ JEN BÁSNĚ!

Milevské maškary již drahně času s Litomyšlany drží basu

Sto šedesát tři let zná je (skoro) celý svět! Přesně tak dlouhou tradici mají tihle masopustní chlapíci. A právě kvůli tomu tito lidé milí na unikátní Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury zapsáni byli! Milevský

rej masek každý rok několik stovek účastníků čítá, tak proč by měla být lázeňská veřejnost rozpačitá? Přijedou k nám všichni? Vezmou i rodiny? A co ta rumu basa? Vydrží letos aspoň půl hodiny?

KRÁTCE:

- **Výběrové řízení** na dodavatele smetany pro nový Smetanový sál je u konce. „V tendru zvítězil mlékárenský holding Ž.l.u.k. a.s., který byl jako jediný v republice schopen dodat potřebné množství materiálu,“ potvrdil zástupce festivalu Smetanova Litomyšl Vojtěch Nový. „Práce na II. zámeckém nádvoří začnou co nevidět, chladné počasí nám hraje do karet,“ liboval si Nový. Zbývá doufat, že podobný ráz vydrží i přes léto a pořadatelé nebudou nuceni nádvoří nákladně ochlazovat nebo investovat další mecenášské prostředky do obřího množství šlehačkového ztužovače.

- **Strach o novou Výhlednu u Rasovny!** Po sérii incidentů se sběrači kovů, kteří se během března několikrát pokusili oblíbenou rozhlednu, již tvoří dva propojené lodní kontejnery, rozložit a odvézt, se Litomyšlané a Korničané rozhodli spojit síly. Monument společně hlídají ve dne i v noci. „Rozhledna je navržena jako dočasná reverzibilní stavba, což znamená, že je možná její relativně snadná demontáž, a právě to se ukázalo jako problém,“ přiznal Oběžníku tajný zdroj z litomyšlské radnice a se zdviženým prstem dodal: „Kvůli nenechavcům a vysokým výkupním cenám železa zvažujeme u příští stavby použití méně atraktivního materiálu.“

- **Pohoří Bedřicha Smetany** na Papui Nové Guineji možná je, nikdo ale neví kde! S tímto výsledkem ukončil ředitel vysokoškolského regionálního muzea Jiří Junek svou podzemní expedici ve stopách cestovatele a čestného předsedy spolku Kolařů a cestovatelů Vysoké Mýto Enriqua Stanka Vráze. Ten navštívil Papuance v roce 1896 a pojmenoval zde pohoří po našem skladateli. Dárkem k loňskému 200. jubileu Bedřicha Smetany je tedy nakonec kopec nazvaný nově Junkův štít, pod nímž seje tzv. Frymlova trhlina, pojmenovaná dle druhého účastníka expedice Zdeňka.

- **Na počest nedožitého 100. narozenin** sochaře Olbrama Zoubka, který strávil 17 let opravami sgrafitové výzdoby litomyšlského zámku, přichystal památkový ústav velmi netradiční happening. Celý zámek se pravděpodobně příští rok octne pod lešením. Bude-li happening trvat z oslavných důvodů také 17 let, zatím není známo. Náklady mají dosáhnout půl miliardy korun.

PARTNEŘI LÁZEŇŠTÍ

Generální partner

Hlavní partner

Partneři

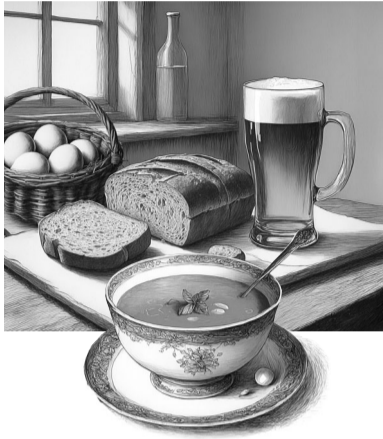
**VYPADL JSI Z KONCEPTU?
VYZKOUŠEJ PÁR RECEPTŮ!**

RECEPTY PANÍ DOBROMILY

PIVNÍ POLÉVKA

Rozkrájíme asi půl talíře chleba, dáme ho do hrnku, přilejeme naň litr piva, přidáme trochu kmínu, 9 dkg cukru, 5 dkg čerstvého másla, osolíme vše náležitě a vaříme půl hodiny. Do hrnčeka vrazíme čtyři žloutky, jež rozklektáme s 2 dcl smetany a přilejeme do vařící pивní polévky, již dobře rozklektáme při ohni a vlejeme na mísu.

TEPLÉ PIVO

Svaříme 3 1/2 dcl dobrého piva s 3 1/2 dkg másla, 7 dkg cukru se špetkou tlučeneho hřebíčku a skořice. V jiném hrnku svaříme pak 2 dcl smetany. Rozklektáme v hrnčecu šest žloutků, přelijeme na ně vařící smetanu a rozmícháme je; potom přilejeme vařící pivo a mícháme jím při ohni, až se zvedatí počne. Potom je procedíme sítem a přidáme drobné citronové kůry a několik lžic araku. Dobře rozmíchané naléváme pak buď do koflíčků nebo do sklenic.

Kultury je moc, když je každou noc

Co dříve prospěšné bylo, dnes stává se v Litomyšli jedním! Občanstvo třeba je chránit, aby kultura nebyla mu denním chlebem. I proto bylo třeba předem omezit počet koncertů pod širým nebem! Nevidané to opatření, co jinde nemá obdoby, dostalo konečně konkrétní podoby. A tak i ten, kdo již hudbu nemohl vystát, bude se moci konečně vyspat. Kultury hlučné lační synové i dcery musí vzít za vděk interiéry.

Nový litomyšlský titulární biskup

Kolikpak vajec potřeboval bys kup, kdybys byl náš nový titulární biskup? Ty nevíš? Nu což!
Od ledna je jím Prokop Brož.

**POKUD KLESÁŠ NA DUCHU,
POTŘEBUJEŠ VZPRUHU,
UVAŘ DLE MAGDALENY
KNEDLIKŮ PĚT DRUHŮ!**

Máš-li času nadbytek, vytvoř si vlastní odlitek!

Kde? Dobrá rada je nasnadě: no přeci v Rajske zahradě! Tohle se běžně neděje: Restaurátoři otvírají atrium piaristické koleje. Zde bez zbytečných otázek můžete sobě vyškrabat obrázek.

A lehčí než vagon šterku je rozluštit jejich osmisměrku. Tak se dejte do kupy. Zkuste restaurátorské postupy!
Sobota 10–17, Piaristická kolej – Rajska zahrada

Nová zábavná hra Sgrafíkova cesta

Nechte se provést po nejzajímavějších místech Zámeckého návrší. Když sochař Olbram Zoubek v minulém století opravoval psaníčkovou fasádu litomyšlského zámku, na jedno psaníčko zapomněl. Tohle psaníčko nám ožilo, říkáme mu Sgrafík. Společně s Olbramovou vnučkou Maruškou teď navštěvuje všechna krásná místa a snaží se přijít na to, jakou vlastně měl mít podobu. Oni dva ale tuhle hádanku sami vyřešit nedokážou, budou potřebovat pomoc od šikovných dětí! Proto neváhejte, popadněte tužku a vydejte se jim na pomoc. Herní plán a průvodce najdete

v informačním centru a na některých stanovištích.

Mimořádné prohlídky zámecké kuchyně a věže

Navštivte obnovené prostory, ve kterých se připravovala skvostná jídla pro městskou honoraci! Uvidíte zde dobové kuchyňské náčiní a zařízení. Navštívit můžete i zámeckou věž s vyhlídkou na zámecký areál a rekonstru-

ované renesanční střechy. Vstupenky můžete zakoupit v pokladně zámku. Prohlídka je bez průvodce.
Sobota 10–15, zámek Litomyšl, pouze za příznivého počasí

PROGRAM

Pátek 25. dubna

- 18.00 **Josef Šimon Aleš –Lyžec** – průkopník lyžování a otec Josefa Váchala. Povídání s lyžníkem Krkonošské župy Jiřím Goro Čermákem (*Portmoneum*)
18.00 **Krajinou vína** – projekce dvou dílů seriálu, beseda s V. Žmolíkem i ochutnávka vín, vstup volný (*Kino Sokol*)
20.00 **Revoluce** s blokem unplugged coverů českých hitů (*Music Club Kotelna*)
21.00 **Noční komentovaná prohlídka chrámu** (*chrám Nalezení sv. Kříže*)

Sobota 26. dubna

od 10.00 KOLONÁDA OŽIVÁ

Veterán klub Litomyšl • Lily moto racing • Četnická pátrací stanice Pardubice • stánek Tady je Kudějovo • Milevské maškary • Otužilci z České Třebové • Šviháci V. Boštík a P. Vymazal • Piano Bar Petry Vymazalové • kuličková dráha • Spolek českých kolarů cestovatelů Vysoké Mýto • Salón u Renáty – výstava dobových kočárků • Sbor paní a dívek • Sbor Vlastimil • „krojované párečky“ z Příluky, Proseče a Vidlaté Seče • taneční skupina Amapola Tribe • Lázeňské duchovní smyčcové kvarteto • Mother's Angels • Ženy zpěvné • Vypravěči • Pavel Mucha • Lenny Husak • Martin Čmelík • Trio veterani • Stanislava Pudíková • chůdař Samuel Neduha • Charitativní obývák • Dudýskova hernička na Touloucově náměstí (dvorek lékárny) • lázeňské občerstvení • soutěž Lázeňské prameny • projekt Najdi–přečti–předej • lázeňské lavičky a další...

- 10.00 – 12.00 **Vraž tam trochu coca-coly, řádně potři olejem! aneb Kuchyňská litografie** – nenáročná alternativa tradiční litografie, využívající běžné domácí suroviny (*Coworking Kočárovna, Zámecké návrší*)
10.00 – 15.00 **Mimořádné zpřístupnění zámecké kuchyně a věže** – nově obnovená zámecká kuchyně je dobově zařízena. Z věže zámku je krásná vyhlídka na zámecký areál. (*Zámek Litomyšl*)
10.00 – 16.00 **Fotoateliér a papershop HRG nově v regionálním muzeu** – nechte si udělat obrázek a soutěžte o nejkrásnější lázeňský klobouk, kostým a lázeňský pár (*DOMA v muzeu*)
10.00 – 18.00 **Smetanova dětská scéna** – Taneční obor ZUŠ Bedřicha Smetany (10.00) • Mitrix z Proseče roztančí i vaše dětičky (11.00) • kapela Chytej ušima (12.00, 13.30, 16.00) – Hudebníci s Dudýskem (13.00) • Divadlo Láryfáry „Cirkusácká pohádka“ (15.00) • Plyšákový bazárek v trávě (16.00) • LeVitare cirkus workshop žonglování (16.00) • tanečnice The Crazy Flappers (17.00) • Po celý den: kolotoč řezbáře Matěje • Kozí taxi • jízda na unikátních bicyklech • cyklokuriózy • zábavné interaktivní úkoly pro malé i velké • lehátková vyhlídka • balónky • oslík Piškot • malování na obličej • „Unavovadlo“ děti • kuličková dráha • Dudýskova hernička • bohaté lázeňské dětské menu a další atrakce (*park u Smetanova domu a dětské hřiště na Vodních valech*)
10.30 **Recesistický závod lyžníků na krátké trati** – Přihlaste se a postavte se zkušeným borcům, nebo přijďte alespoň fandit! (*park u Smetanova domu*)
10.45 **Závod O kupyky pro děti** – závod bez lyží na kratší trati než jste čekali! (*park u Smetanova domu*)
10.00 – 17.00 **Knížní hrabák** – antikviát pod širým nebem (*Mariánská ul.*)
10.00 – 17.00 **Lázeňské restaurování v Rajske zahradě** – přijďte si vyzkoušet některé restaurátorské postupy! Vytvořte si vlastní sádrový odlitek, vyškrabejte obrázek, vylustíte osmisměrku... (*Piaristická kolej – Rajska zahrada*)
10.00 – 18.00 **Lázeňská design zóna** – MINT Market se svěží módou, šperky, designem a delikatesami! (*Šantovo nám.*)
10.00 – 19.00 **Lázeňská pohoda v muzeu** – sluneční lázně na terasách, hudební doprovod: 11.00 Pidi hlásek, Vlastimil, Sbor paní a dívek, Mužský pěvecký sbor a Duha Proseč, 13.00 Big band ZUŠ Litomyšl (*regionální muzeum*)
10.30 **Do všech koutů návrší** – prohlídka revitalizovaných budov na zámeckém návrší a míst, kam turista nemůže (*chrám Nalezení sv. Kříže*)
11.00 a 16.00 **Svezte se historickou Karosou RTO LUX z roku 1969** – okružní jízda po Litomyšli (*Jiráskova ulice – u pošty*)
13.00 **Stanley's Dixie Street Band** – poslední koncert před odchodem do penze (*Zámecká scéna na zámeckém nádvoří*)
13.40 **Průjezd auto-moto veteránů kolonádou** (*lázeňská kolonáda*)
14.00 **Slavnostní zahájení litomyšlské lázeňské sezóny** – zahraje Stanley's Dixie Street Band, moderuje V. Žmolík (*Zámecká scéna na prvním zámeckém nádvoří*)
14.15 **Průvod kolonádou** (*ze zámeckého návrší na Touloucovo náměstí*)
14.30 **The Crazy Flappers** – tančí Charleston 20. let. Spojeno s vyhlášením lyžařských soutěží. (*Hlavní lázeňská scéna na Touloucově náměstí*)
14.30 – 18.00 **Tančírna u hubaté Anky** – tančí Swing Busters (taneční lekce v 15, 16 a 17 hodin) • hraje Sunny Swing Quartet • stylový bar s hubatou obsluhou, dospělácké soutěže • Bedřichova 11 a další litomyšlské pivní speciály (*Zámecká scéna na zámeckém nádvoří*)
14.30 – 21.30 **Po kalíšku s Litomankou & Osada Mandl** – odpoledne s litomyšlskou dechovkou, soutěž o nejlepší Domáci buchtu (14.30–18.15), folk&country kapela Osada Mandl (18.30–21.30) (*před Lidovým domem*)
15.00 **Kateřina Steinerová & Her Swing Boys** – swingová hudba, swingový tanec a step, během odpoledne vyhlášení divácké soutěže elegance auto-moto-veteránů a celoroční soutěže Lázeňské prameny (*Hlavní lázeňská scéna na Touloucově náměstí*)
17.00 **Ivan Hlas Trio** – Ivan Hlas, Olin Nejezchleba, Norbi Kovács. Přijďte si zazpívat jejich pecky! (*Hlavní lázeňská scéna na Touloucově náměstí*)
18.00 **Vyhlášení výsledků soutěže o nejkrásnější lázeňský klobouk, kostým a lázeňský pár**, uzávěrka soutěže v 16.00 (*Hlavní lázeňská scéna na Touloucově náměstí*)
19.00 **Janek Ledecký** – koncert oblíbeného zpěváka, kytaristy a skladatele (*Hlavní lázeňská scéna na Touloucově náměstí*)
21.00 **Maniac** – koncert české dance-rockové kapely, která baví vtipnými texty a ohromnou energií (*Hlavní lázeňská scéna na Touloucově náměstí*)
21.00 **Noční komentovaná prohlídka chrámu** (*chrám Nalezení sv. Kříže*)
22.00 **Lázeňská afterpárty s DJ Pupí** (*Music Club Kotelna*)

Neděle 27. dubna

- 10.00 – 15.00 **Snídaně v trávě** – stylový lázeňský brunch – občerstvení zajištěno, kytaru, deku a děti s sebou! Rozezpívá vás i M. Byrtusová (11.00), program pro děti zajistí tety z Dudýska. (*zámecký park*)

Víkendový program:

Zámek Litomyšl – v provozu tři prohlídkové okruhy do interiéru a expozice Proč je zámek UNESCO • Dětská herna, Výstava železničních modelů a kolejíšť, Přírodní poklady Litomyšlska, Expozice Litomyšl – město kultury a vzdělanosti v regionálním muzeu • Litomyšlení – dětský program na zámeckém návrší • Andělé na návrší – expozice na emporech chrámu Nalezení sv. Kříže • Andělská vyhlídka – z mezivěží chrámu Nalezení sv. Kříže • Hravá Litomyšl Ireny Švecové – výstava v kavárně v Klášterních zahradách • Markéta Kavale: V závoji barvy – výstava v Antik Hotel Sofía • Muzeum domečků, panenek a hraček • Bedříšek a stroj času – celoměstská hra s prvky únikovky • Sgrafíkova cesta – hra pro děti

SOUTĚŽ LÁZEŇSKÉ PRAMENY v roce 2025 opět „vícerychlostní“

K lázním patří neodmyslitelně i léčivé prameny. Takovým pramenem však nemusí být jenom voda z termálního zdroje, duši léčí především pozitivní energie, zklidnění, pozapomenutí na starosti a dobrá nálada, někdy pomůže i dobré jídlo a pití. Proto zařazujeme mezi zvláštní skupinu lázeňských pramenů právě prameny gurmánské.

Zájemci o tento druh pramenů budou moci až do konce roku 2025 navštívit restaurace a za konzumaci speciálně pro lázeňské hosty připravených nápojů či pokrmů sbírat razítka do svých hracích karet. Hrací kartu si mů-

žete stáhnout i na www.lazneducha.cz či www.litomysl.cz.

RYCHLOSOUTĚŽ

Pokud zvládnete nasbírat tři razítka během soboty 26. dubna do 16.00, můžete být mezi odměněnými ještě letos! Stačí odevzdat kartu v Lázeňském infostánku na Toulouvcově náměstí a kolem 16.30 číhat u hlavního pódia.

SOUTĚŽ PO CELÝ ROK

Vydáte-li se rychlostí pomalejší, můžete si návštěvu gurmánských pramenů užívat až do konce roku 2025. Pro zařazení do slosování budete opět

potřebovat alespoň tři razítka. Objednáte-li si na daném místě lázeňský nápoj či pokrm, získáte razítko do hrací karty. Po splnění podmínky hrací kartu zašlete na adresu lazneducha@litomysl.cz nebo doručte osobně či poštou na adresu města Litomyšl. Do slosování budou zařazeni ti, kteří zašlou správně vyplněnou hrací kartu nejpozději do 31. 12. 2025. Vítězové budou odměněni hodnotnými cenami poslední dubnovou sobotou 2026, v rámci Zahájení 15. litomyšlské lázeňské sezóny. Výherci budou o výhře informováni minimálně 15 dní před konáním akce.

- 1. Pramen Zdeňka Kopala**
Bobo Cafe – Meinel káva a zákusek Andělská roláda
- 2. Pramen Terézy Novákové**
Restaurace a Minipivovar Veselka – Litomyšlské pivo
- 3. Klášterní pramen**
Restaurace Pod Klášterem
Spring cotton – osvěžující míchaný nápoj z pomerančového likéru a výběrového toniku
- 4. Pramen pivního umrlce**
ChmelBouda pivoteka
– jakékoliv řemeslné pivo z aktuální nabídky
- 5. Pramen Bedřicha Smetany**
Festivalové centrum
– víno Chateau Litomyšl
- 6. Pramen Julia Mařáka**
Restaurace U Kolji
– pravý ukrajinský boršč
- 7. Pramen Josefa Váchala**
Na Sklípku – pivo Pilsner Urquell
- 8. Lobkowiczský pramen**
Restaurace Snyť na sídlišti
– český ležák bez kompromisu
- 9. Pramen M. D. Rettigové**
Chocco Caffé – horká čokoláda (53%) se šlehačkou
- 10. Pramen starého Brýdla**
Hotel Aplaus – Restaurace Bohém
– kachní paštika, sušené ovoce, marmeláda
- 11. Prokešův pramen**
Antik Hotel Sofia – Slivovice
- 12. Kafe – pro mysl blahodárný pramen**

Kafemysl – letní pramen:

Coffee & Tonic, zimní pramen:
Iřská káva

- 13. Třináctý pramen**
pramení v létě i v zimě *U Fiška* –
v létě zmrzlina, v zimě svařáček
- 14. Pramen rektora Střiteského**
Klášterní kavárna
– Kávový speciál se šlehačkou
- 15. Pramen Josefa Portmana**
Portmoneum – Krvavé rulandské modré a Ryzlink rýnský s váchalovskými etiketami
- 16. Pramen Komenského**
Restaurace Smetanův dům
– Pho Bo Tai Lan
- 17. Bedřichův pramen**
Black Bar Litomyšl
– citronový Gin & Tonic
– osvěžující alkoholický nápoj

- 18. Pramen hraběnky Marie**
Manrique de Lara y Mendoza
Alternativní restaurace Rettigovka – lahodná káva či chutná polévka
- 19. Pekelný pramen**
Bowling bar Peklo – jakýkoliv pokrm z pekelné nabídky
- 20. Pramen Bohdana Kopeckého**
Sýrárna Litomyšl – delikatesy
- 21. Sportovní pramen**
FotbalPark Litomyšl – jakýkoliv nápoj z fotbalgolfové nabídky
- 22. Pramen Bambino**
Bambino Caffé – „Bambinokáva“
espresso s likérem Baileys, zmrzlinou a šlehačkou
- 23. Havranův pramen**
Havran café steak bar
– HUGO – osvěžující a lehký alkoholický drink
- 24. Ropkův pramen**
Pražírna kávy Caffé Delizia –
espresso z čerstvé kávy s griliášovou trubičkou
- 25. Londýnský vánek**
Bar Galerie Garáž – Drink
Géčko – speciální lázeňský koktejl namíchaný z ginu a tajného mixu džusů
- 26. Pramen Dvorek**
Dvorek – sladce sytí, buchty a koláče jako od Dobromily
- 27. Muzejní pramen**
Kavárna DOMA v muzeu
– „všechno, co teče“ jakýkoliv nápoj z naší nabídky

Posnídejte v trávě!

Než vezmeš v hospodě za kliku, představ si párek v rohlíku. Netřeba dělat nějaké tanečky, pokud máš po ruce poctivé česnečky. A jestli po ránu připadáš si jako slepý, pomůže něco z červené řepy! Nedělejte si starosti, máme i pro děti sladkosti! On sladké nejí? No tak pro mazánka, je tady škvarková pomazánka! Výhoda zahrady oproti baru: zde můžeš hrát na kytaru. Tak pokud nejsi jak v porcelánu slon, půjčme ti i mikrofon. Zámecký park, neděle 10 – 15 hodin.

ČAJ DLE PANÍ DOBROMILY

Do konvice čajové dáme na koflíky dvě kávové lžičce čaje, na tuto nalijeme 2 lžičce vařící vody, rychle ji slejeme a pak teprve dáme potřebné množství vařící vody a necháme konvici na vlahém místě stát. Pak čaj scedíme do koflíčku a na stůl podáváme k němu rum, citron, koňak, smetanu neb malinovou šťávu.

JEN V LITOMYŠLI A NA SEVERNÍ TOČNĚ JSOU PAMÁTKY OTEVŘENY CELOROČNĚ!

Nezvedej obočí, když máme výročí!

- 240 let** od narození Magdaleny Dobromily Rettigové
- 130 let** od narození malíře Josefa Voleského
- 120 let** od postavení Smetanova domu v Litomyšli
- 100 let** od založení Městské galerie Litomyšl
- 100 let** od otevření Kina Sokol
- 30 let** od návštěvy španělského krále Juana Carlose I. v Litomyšli
- 25 let** od otevření zrekonstruovaných Klášterních zahrad

Další akce v Litomyšli:

- Gastronomické slavnosti Magdaleny Dobromily Rettigové
- 67. Smetanova Litomyšl – národní festival
- 21. Smetanova výtvarná Litomyšl
- 27. Toulouvcovy prázdninové pátky – každý pátek pohádka a koncert
- Shakespeare v Litomyšli
- Pivní festival
- Litomyšl Fest – letní filmový a hudební festival
- Dny evropského dědictví – otevřené dveře památek, divadla, koncerty a minifestivál Litomyšlské dvorky
- Litomyšlská spacák párty
- ArchiMyšl – oslavy Světového dne architektury v Litomyšli
- Podzimní divadelní sezóna ve Smetanově domě
- Andělské adventní neděle

Příběh Lázní ducha

Na fotografii jsou zachyceni otcové zakladatelé Miroslav Brýdl, Jaroslav Vencel a Ladislav Horáček před patnácti lety na schodech hostince U Černého orla. Právě před touto litomyšlskou hospodou, která je již několik let uzavřena a toužebně čeká na svého kupce, vznikl v parném dni plném piva roku 1998 nápad naplnit odkaz Josefa Váchala z roku 1924 a založit v Litomyšli lázně. Právě Váchal psal totiž ve svém Krvavém románu o Litomyšli coby o městě lázeňském, kde však vodu nikdo nepije. Zastupitelstvo města přijalo tehdy usnesení o naplnění literárního odkazu a začalo se dokonce hledat i ložisko

vody. To však bylo příliš hluboko a z vrtu nakonec sešlo. V roce 2012 byl díky nápadu JV založit v Litomyšli první Lázně ducha odkaz Josefa Váchala konečně naplněn.

Akci Zahájení 14. lázeňské sezóny v Litomyšli pořádá město Litomyšl ve spolupráci se Smetanovým domem Litomyšl, Zámeckým návrším, Regionálním muzeem v Litomyšli, Městskou galerií Litomyšl, Městskou knihovnou Litomyšl, Farní charitou Litomyšl a řadou dalších organizací a firem.

Zahájení 14. litomyšlské lázeňské sezóny probíhá pod záštitou starosty Litomyšle Daniela Brýdla, místostarosty Radomila Kašpara a hejtmána Pardubického kraje Martina Netolického.

LÁZEŇSKÝ OBĚŽNÍK

Vydalo město Litomyšl.
Autoři textů: Prokop Souček, Michaela Severová a další.
Grafická úprava a tisk: H.R.G. Litomyšl.
Náklad 3000 výtisků.

Hrací karta Lázeňské prameny 2025

jméno a příjmení:

telefon nebo e-mail:

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	

Vámi poskytnuté osobní údaje budou zpracovávány v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů nebo také GDPR) a to pouze za účelem vyhodnocení soutěže „Lázeňské prameny“. Po ukončení soutěže budou veškeré osobní údaje vymazány.

**KU POTĚŠE DUCHA SVÉHO KUP SI NĚCO LÁZEŇSKÉHO!
PŘEDMĚTY S LÁZEŇSKOU TÉMATIKOU K DOSTÁNÍ V INFOSTÁNKU NA TOULOUVCOVĚ NÁMĚSTÍ.**

